

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

બી. એસ. ચેદિયુરપ્પા

વિરુદ્ધ

મહાલિંગપ્પા અને અન્યો

૧૦ ઓક્ટોબર, ૨૦૦૧

[એસ. પી. ભરુચા, વાય. કે. સભરવાલ અને બ્રિજેશ કુમાર, ન્યાયમૂર્તિ]

લોક પ્રતિનિધિત્વ અધિનિયમ, ૧૯૫૧:કલમ ૮૨ અને ૮૬.

ચૂંટણી અરજી-કલમ ૮૨ હેઠળ જરૂરી પક્ષોને પ્રતિવાદીઓ તરીકે સામેલ કરવામાં આવ્યા છે- કલમ ૮૨ની જરૂરિયાત કરતાં વધુ પ્રતિવાદીઓને પણ પ્રતિવાદીઓ તરીકે સામેલ કરવામાં આવ્યા છે-જેમ કે, આવી દલીલ કલમ ૮૨નું ઉલ્લંઘન કરતી નથી-અરજીને રદ કરવી વાજબી નથી-આવા કેસમાં કોર્ટ આવા પક્ષને બરતરફ કરી શકે છે જે જરૂરી પક્ષ નથી.

અપીલકર્તાએ ચૂંટણી અરજી દાખલ કરીને વિનંતી કરી હતી કે પ્રથમ સામાવાળાની ચૂંટણી રદબાતલ જાહેર કરવામાં આવે અને તેને યોગ્ય રીતે ચૂંટાયેલા જાહેર કરવામાં આવે. આ

ઇએક્શન પિટિશનમાં રિટર્નિંગ ઓફિસર અને જિલ્લા ચૂંટણી કમિશનરને પણ સામાવાળા નંબર ૪ અને ૫ તરીકે સામેલ કરવામાં આવ્યા હતા. સામાવાળા નંબર ૧ એ એક અરજી દાખલ કરીને વિનંતી કરી હતી કે સામાવાળા નંબર ૪ અને ૫ ના નામ પક્ષોની શ્રેણીમાંથી કાઢી નાખવામાં આવે અને તેમની દલીલને કારણે ચૂંટણી અરજીને બરતરફ કરવામાં આવે. ઉચ્ચ અદાલતે અરજીને મંજૂરી આપી અને લોક પ્રતિનિધિત્વ અધિનિયમ, ૧૯૫૧ની કલમ ૮૬ (૧) હેઠળની ચૂંટણી અરજીને આ આધાર પર ફગાવી દીધી કે ઉપરોક્ત અધિનિયમની કલમ ૮૨માં ઉલ્લેખિત પક્ષો સિવાય અન્ય પક્ષોને તેમાં સામેલ કરવામાં આવ્યા હતા. ચૂંટણી અરજદારે આ અદાલતમાં અપીલ દાખલ કરી હતી.

અપીલને મંજૂરી આપતા કોર્ટે

ઠરાવ્યું : લોક પ્રતિનિધિત્વ અધિનિયમ, ૧૯૫૧ની કલમ ૮૨માં જે લોકોનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે તેમને ચૂંટણી અરજીમાં પક્ષકાર બનાવવા જોઈએ અને જો તેઓ ન હોય તો ચૂંટણી અરજી તે છે જે કલમ ૮૨ની જોગવાઈઓનું પાલન કરતી નથી અને તેથી, કલમ ૮૬ (૧) ની શરતોને કારણે તેને બરતરફ કરવી જોઈએ. જો કે, તે અનુસરતું નથી કે જો કલમ ૮૨ હેઠળ જરૂરી પક્ષો સિવાયના ચૂંટણી અરજી પક્ષોને સામેલ કરવામાં આવ્યા હોય, તો ચૂંટણી અરજી તે છે જે કલમ ૮૨ ની જોગવાઈઓનું પાલન કરતી નથી અને તેને બરતરફ કરવી જોઈએ. આવી અરજીને પક્ષકારોની શ્રેણીમાંથી બહાર કાઢીને સુધારી શકાય છે, જેમને વધુમાં એચ દ્વારા સામેલ કરવામાં આવ્યા છે. અપીલ હેઠળના ચુકાદા અને આદેશને રદ કરવામાં આવે છે અને સામાવાળા નંબર ૪ અને ૫ ના નામ ચૂંટણી અરજીના પક્ષકારોની શ્રેણીમાંથી કાઢી નાખવામાં આવે છે. ચૂંટણીની અરજી કર્ણાટક હાઈકોર્ટની ફાઈલમાં પુનઃસ્થાપિત કરવામાં

આવી છે જેની સુનાવણી કરવામાં આવશે અને ગુણદોષના આધારે નિકાલ કરવામાં આવશે.
(૧૫-C-E)

મરારકા રાધે શ્યામ રામ કુમાર વિરુદ્ધ રૂપ સિંહ રાઠોડ અને અન્યો, [૧૯૬૪] ૩ એસસીઆર
૫૭૩ અને મોહન રાજ વિરુદ્ધ સુરેન્દ્ર કુમાર તાપરિયા અને અન્યો, [૧૯૬૯] ૧ એસસીઆર
૬૩૦ નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે.

જ્યોતિ બાસુ અને અન્યો વિરુદ્ધ દેવી () હોસલ અને અન્યો, [૧૯૮૨] ૧ એસ. સી. સી.
૬૯૧, સમજાવે છે.

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડિક્શન:૨૦૦૧ની સિવિલ અપીલ નંબર ૭૩૪.

૧૯૯૯ના ઈ. પી. નંબર ૧૬માં આઈ. એ. નંબર ૫માં કર્ણાટક હાઈકોર્ટના તારીખ
૦૩.૧૧.૨૦૦૦ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તા માટે એસ. એન. ભટ.

સામાવાળા માટે ડી. કે. ગર્ગ અને અશોક કુમાર શર્મા.

રાજ્ય માટે સંજય આર. હેગડે અને સત્ય મિત્રા.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ ભરુચા દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો.

૧૬૭ શિકારીપુરા મતવિસ્તારમાંથી ૧૧મી કર્ણાટક વિધાનસભાની ચૂંટણી ૧૧ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૯ના રોજ યોજાઈ હતી. સામાવાળા નંબર ૧ ને ચૂંટાયેલા જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા. અપીલકર્તા ચૂંટણીના ઉમેદવારોમાંનો એક હતો અને તેણે કર્ણાટક હાઈકોર્ટમાં ચૂંટણી અરજી દાખલ કરી હતી. તેમાં તેમણે પ્રાર્થના કરી હતી કે પ્રથમ સામાવાળાની ચૂંટણી રદબાતલ જાહેર કરવામાં આવે અને તે, અપીલકર્તા, યોગ્ય રીતે ચૂંટાયેલા જાહેર કરવામાં આવે. ચૂંટણીની અરજીમાં અન્ય બે હરીફ ઉમેદવારોને સામેલ કરવામાં આવ્યા હતા, એટલે કે સામાવાળા નંબર ૨ અને ૩, અને રિટર્નિંગ અધિકારી અને જિલ્લા ચૂંટણી કમિશનર તરીકે સામાવાળા નંબર ૪ અને ૫. ચૂંટણી અરજીમાં તેમની સામે કરવામાં આવેલા આરોપોને કારણે બાદમાંના બેને સામેલ કરવામાં આવ્યા હતા.

સામાવાળા નંબર ૪ અને ૫ એ ચૂંટણી અરજીમાં વચગાળાની અરજી દાખલ કરીને વિનંતી કરી હતી કે તેમના નામ પક્ષોની શ્રેણીમાંથી કાઢી નાખવામાં આવે. પ્રથમ સામાવાળા દ્વારા સમાન અસર માટે અરજી કરવામાં આવી હતી; તેમણે એક અરજી પણ દાખલ કરી હતી જેમાં વિનંતી કરવામાં આવી હતી કે સામાવાળા નંબર ૪ અને ૫ના પક્ષને કારણે ચૂંટણી અરજી રદ કરવામાં આવે. ચલેંગે હેઠળના ચુકાદા અને આદેશ દ્વારા, ઉચ્ચ ન્યાયાલયના વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે પછીની અરજીને મંજૂરી આપી. તેમણે લોક પ્રતિનિધિત્વ અધિનિયમ, ૧૯૫૧ ("ઉપરોક્ત અધિનિયમ") ની કલમ ૮૬ (૧) ની જોગવાઈઓ હેઠળ ચૂંટણી અરજીને ફગાવી દીધી હતી કારણ કે ઉપરોક્ત અધિનિયમની કલમ ૮૨માં ઉલ્લેખિત પક્ષો સિવાય અન્ય પક્ષોને તેમાં સામેલ કરવામાં આવ્યા હતા.

ચૂંટણી અરજદાર અપીલમાં છે.

મારકીલ રાધે શ્યામ રામ કુમાર વિરુદ્ધ રૂપ સિંહ રાઠોડ અને અન્યો, [૧૯૬૪] ૩ એસસીઆર ૫૭૩ માં આ અદાલતના ચુકાદા તરફ અમારું ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું છે. બંધારણીય ખંડપીઠે તે જ પરિસ્થિતિ પર વિચાર કર્યો જેની સાથે આપણે હવે ચિંતિત છીએ. તેણે નોંધ્યું હતું કે તે પહેલાંની દલીલનો પાયો એ હતો કે કલમ ૮૨ની જોગવાઈઓનું પાલન કરવામાં આવ્યું ન હતું. અહીં જે બન્યું હતું તે આ હતું:એ. એચ. કલમ ૮૨ની જોગવાઈઓ હેઠળ જે પક્ષકારોએ જોડાવું જરૂરી હતું તેઓ અરજીના સામાવાળા તરીકે જોડાયા હતા, પરંતુ કલમ ૮૨ની જરૂરિયાતો કરતાં વધુ અન્ય પ્રતિવાદીઓ પણ જોડાયા હતા. તેથી, આ પ્રશ્ન કલમ ૮૨ની જોગવાઈઓનું પાલન ન કરવા અથવા તેનું ઉદ્ધંધન કરવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો. તે કેસમાં અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલ ઈચ્છતા હતા કે કોર્ટ કલમ ૮૨ વાંચે જાણે કે તેમાં નામ આપવામાં આવેલી વ્યક્તિઓ અને અન્ય કોઈએ અરજીમાં સામાવાળા તરીકે જોડાવું જોઈએ નહીં.તેઓ ઈચ્છતા હતા કે કોર્ટ આ કલમમાં "અને અન્ય કોઈ નહીં" ઉમેરે. કોર્ટને કલમ ૮૨ના આવા વાંચન માટે કોઈ વોરંટ મળ્યું નથી. તે માં એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે જો તમામ જરૂરી પક્ષોને ચૂંટણી અરજીમાં જોડવામાં આવ્યા હોય, તો જરૂરી પક્ષ ન હોય તેવી વ્યક્તિને પણ સામેલ કરવામાં આવી હોય તેવી પરિસ્થિતિ કલમ ૮૨ની જોગવાઈઓનું ઉદ્ધંધન ગણાતી નથી અને ચૂંટણી અરજીને રદ કરવાનો કોઈ પ્રશ્ન ઊભો થતો નથી. કલમ ૮૨ ના અર્થમાં જરૂરી પક્ષકાર ન હોય તેવા પક્ષકારનું નામ રદ કરવા માટે ટ્રિબ્યુનલ (અથવા, અહીં, કોર્ટ) માટે તે ખુલ્લું હતું. એ નોંધવામાં આવ્યું હતું કે, જો કલમ ૮૨ હેઠળ જરૂરી પક્ષકાર તરીકે જોડાવાની જરૂર હોય તેવી વ્યક્તિને અરજીમાં પક્ષકાર તરીકે સામેલ કરવામાં ન આવે તો સ્થિતિ અલગ હશે.

મરાઠા રાધે શ્યામ રામ કુમારના આ ચુકાદાને પડકાર હેઠળના ચુકાદામાં વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યો ન હતો, પરંતુ તે તેના પોતાના તથ્યો સુધી મર્યાદિત હોવાના આધારે અલગ પાડવામાં આવ્યો હતો. અમને સહમત થવું મુશ્કેલ લાગે છે. આ એક એવો ચુકાદો નથી જે તેના પોતાના તથ્યો સુધી મર્યાદિત હોય પરંતુ ઉપરોક્ત અધિનિયમની કલમ ૮૨ માં નિર્ધારિત કાયદાની સ્પષ્ટતા છે.

મોહન રાજ વિરુદ્ધ સુરેન્દ્ર કુમાર તાપરિયા અને અન્યો, [૧૯૬૯] ૧ એસસીઆર ૬૩૦ માં સમાન સ્થિતિનું પુનરાવર્તન કરવામાં આવ્યું હતું. એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે ચૂંટણી અરજીમાં અદાલત એવા પક્ષને બરતરફ કરી શકે છે જે જરૂરી નથી પરંતુ, ઉપરોક્ત કાયદાની જોગવાઈઓને કારણે, જો જરૂરી પક્ષ જોડાયો ન હોય તો આરોપની શક્તિનો ઉપયોગ કરી શકાતો નથી.

જ્યોતિ બાસુ અને અન્યો વિરુદ્ધ દેવી ઘોષાલ અને અન્યો, [૧૯૮૨] ૧ એસ. સી. સી. ૬૯૧ માં, આ અદાલતે ઉપરોક્ત અધિનિયમની કલમ ૮૨ સાથે વ્યવહાર કર્યો હતો, અને આ તે ચુકાદો છે જેના પર ઉચ્ચ અદાલતે મુખ્યત્વે આધાર રાખ્યો હતો. આ ચુકાદાનો ગુણોત્તર એ છે કે જે વ્યક્તિ ઉમેદવાર નથી તે ચૂંટણી અરજીમાં સામાવાળા તરીકે જોડાઈ શકતી નથી. જો કે, ઉચ્ચ અદાલત એ નોંધવામાં નિષ્ફળ ગઈ કે, આમ ઠરાવ્યા પછી, આ અદાલતે પક્ષકારોની શ્રેણીમાંથી અનાવશ્યક પક્ષને દૂર કરવાનો આદેશ આપ્યો હતો.

તેથી, આ અદાલતના સત્તાવાળાઓ પર એ સ્પષ્ટ છે કે, ઉપરોક્ત કાયદાની કલમ ૮૨માં જેનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે તેમને ચૂંટણી અરજીમાં પક્ષકાર બનાવવા જોઈએ અને જો

તેઓ ન હોય તો, ચૂંટણી અરજી તે છે જે કલમ ૮૨ની જોગવાઈઓનું પાલન કરતી નથી અને તેથી, કલમ ૮૬ (૧) ની શરતોને કારણે તેને બરતરફ કરવામાં આવે છે. જો કે, તે અનુસરતું નથી કે જો કલમ ૮૨ હેઠળ જરૂરી પક્ષો સિવાયના ચૂંટણી પક્ષોને સામેલ કરવામાં આવ્યા હોય, તો ચૂંટણી અરજી તે છે જે કલમ ૮૨ ની જોગવાઈઓનું પાલન કરતી નથી અને તેને બરતરફ કરવી જોઈએ. આવી અરજીને પક્ષકારોની શ્રેણીમાંથી બહાર કાઢીને સુધારી શકાય છે, જેમને વધુમાં સામેલ કરવામાં આવ્યા છે.

તદનુસાર, અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવે છે.ચુકાદો અને અપીલ હેઠળના આદેશને રદ કરવામાં આવે છે. સામાવાળા નંબર ૪ અને પના નામ ચૂંટણી અરજીમાં પક્ષોની શ્રેણીમાંથી કાઢી નાખવામાં આવે છે. ચૂંટણી અરજી (૧૯૯૯નો નંબર ૧૬) કર્ણાટક હાઈકોર્ટની ફાઈલમાં પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવી છે, જેની સુનાવણી ગુણદોષના આધારે કરવામાં આવે. આદર રાખવો. જે સમય વીતી ગયો છે, તે ખૂબ જ ઝડપથી કરવામાં આવશે.

ખર્ચ માટે કોઈ ઓર્ડર નથી.

ટી. એન. એ.

અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.